

p *Isa. 30. 8.* scribendas Deus edicit (p): *Super buxum, & in libro diligenter exara illud. Ezechiel, acceptis ab Ephraimitis aliisque Tribubus sibi faventibus, sicut & ex Juda tabellis, Librum compegit, (q) quem, sicut & singulas paginas, Librum ligneum appellat. Deus ad Abacuc (r): Scribe visum, & explana super tabulas, ut percurrat, qui legavit tui.* Scriptæ à Davide pro nèce Uriæ Epistolæ; quemadmodum & Jezabelis, nomine Achabi, litteræ in Naboth datæ, *Sepher* in Scriptura nuncupantur (s); quæ quidem ipsissima est pugillarum Hebræica appellatio; ut argumento fit, similem viguisse scribendarum, atque obfignandarum epistolatum apud Hebræos morem, quem supra Græcis & Romanis tribuimus. Principum edicta tabellis, non secus ac epistolæ, commissa, Regio sigillo obfignata ad Provincias transmittantur. *Ipsæ epistolæ, nomine Regis scriptæ, annulo ipsius obfignata erant, & missæ per vicedarios (t).* In foro autem locisque publicis Urbium suspensa exponebantur: *Edictum Regis pendit in Susan Græ. (u).* Publica instrumentorum forma, qualis in rebus vendendis servabatur, in historia empta à Jeremia (x) agri Hananeelis exhibetur; ipse scilicet Propheta pacta conventa in tabella digessit, atque adhibitis testibus, instrumentum sigillo munivit; dein pecunia ad libram persoluta est: *Scripti in libro (y), & signati, & adhibiti testes, & appendi argentum in statera.* Testium nomina instrumento subiecta fuisse ex Hebræo, Septuaginta, & Arabico intelligimus: *In conspectu testium, qui scripserant (z).* Ex alia tamen Hebræici textus punctuatione, testium nomina solum à tabellione inscripta erant instrumentum, quam legendi rationem servant Chaldaeus, Syriacus, & Vulgata: *Qui scripti erant in libro emptionis Græ.* Quæ posterior lectio præferenda videtur, obtinente hodie usque in Oriente more, ut instrumenta non signentur quidem, sed proprio testiumque sigillo obfignentur. Porro scriptum illud originalem ratumque sigillo ita munitur, ut nisi vel disrupto sigillo, contractove lino aut filo, quo totum obvolvebatur, nunquam legi potuisset; eaque inita ratio est, ut omnis in litteris & subscriptionibus dolus malus præcaveretur.

Ut autem pro data occasione consuli instrumentum posset; alterum ex autographo transcriptum, absque sigillo & obvolutis in testa repositum servatum est, ut non obscure in *vers. 14.* exprimitur: *Sume libros istos, ait ad Baruch Jeremias, librum emptionis hunc signatum, & librum hunc qui apertus est.* Duo hic instrumenta memorantur; quorum alterum ab altero, sigillo tantum originali apposito, distinguebatur; uti disertè Syriacus; *accipe syngraphas istas; syngrapham hanc emptionis obfignatam, & syngrapham hanc minimè obfignatam.* Inter Commentatores quidem de numero horum instrumentorum non satis convenit. Arabicus enim unicum tenet; *& obfigna illum;* Ludovicus de Dieu in

vers. 11. tria distinguit; nempe: librum emptionis (a), sigillo manitum; alterum, cui in Hebræo nomen inest præceptum (b); & tertium, quod statuta appellatur (c). Verum nos textui inharerentes, duos tantum admittimus; cum potissimum & tertium invehere nullâ necessitate cogamur. Quo autem Syngrapha illa originalis sigillo munita est? Sunt qui annulo Jeremia credant; sunt qui Tabellionis; ac tandem Grotius, & Propheta & testium sigillo obfignatam asseruit; gratis omnes. Non desuerunt, qui ad nostros mores veteres consuetudines redigentes, appensam instrumento obfignatoriam bullam, publicum sigillum præfererentem, autamaverint; vel saltem eo sigilli genere clausam, quo apud nos litteræ obfignata & breviculi solent; in quibus sive arma, sive Regis ad pectus usque expressa imago cernitur. Sed omnia hæc, præterquam quod recentiora sunt; quam cum veteribus quædrent, eum voce Hebræa *chatah* minimè congruunt; nihil enim sonat nisi obfignare, obvolutum; ut in epistolis fieri solet; aliquid habere.

Gemina etiam à Deo traditæ Moysi tabulæ, divini cum populo foederis jurâ continentis, hujus consuetudinis, gemini scilicet consociendi instrumenti, ut rerum fides in iudiciis atque posteritati constaret, argumento sunt apertissimo. His tabulis recondendis Arca quadam, quam nos Foederis appellamus, fabricata fuit; eaque in Tabernaculo reposita, ut scilicet commode, quoties de infidelitate atque violati foederis crimine populus arguendus esset, tabulæ illæ consulerentur.

Moyse Liber, in quo Gentis historia, legum & caeremoniarum canones continebantur, ejusdem Legislatoris jussu, ad latus ejusdem Arce, quò facilis & confusili, & transferri potuisset, reconditus est (d). Regi enim peculiari lege injunctum à Moysè est, ut ex Legis præceptis singula, quæ ad ipsum spectarent, solerti curâ descripta apud se retineret (e). Cum verò Samuel Regem Israelitis constituit, ejus rei instrumentum unâ cum iuribus novæ illius politiæ, in Tabernaculo coram Domino deposuit (f).

Quod in Jeremia legitimus, de repositâ in vase fictili syngraphâ, ipsissimum Græcis receptum moribus observamus. Aristophanis Scholiastes, ad *v. Echinos (g)* vasi aereo sive fictili commissa tradit instrumenta, eaque omnia scripta, quibus publica in iudiciis fides constare debuisset. Porro vasa illa nec obvium erat singulis recludere, nec nisi capitali crimine confringebantur. Est etiam de eodem Echino apud Demosthenem, & Aristotelem mentio. Ex eodem Aristophane factum scimus, ut impositis ostreis & squammis sigilla custodirentur, metu ne forte vel dederentur unquam, frangerentur, vel adulterarentur (h). In vase seu dolio fictili inventas legitimus ab Origene. Versiones Græcæ Scripturæ, quæ sub quinta & sexta nomine innotescunt.

Mos epistolæ obfignandi, quemadmodum

a *Sepher hamiqneb.*
b *Hamitzetrah.*
c *Habaquim.*

dum & edicta; atque tabellas, quibus Propheta visiones suas committebant, tam notus est in Scriptura, quam quid aliud. *Isaia ad Judæos (i): Erit vobis visio omnium, sicut verba libri signati, quem cum dederint scienti litteras, dicent: lege istum; & respondebit, non possum; signatus est enim.* Deus ad eundem Prophetam (k): *liga testimonium* (nempe vel filo, vel lino obvolve tabellas, tuis oculis inscriptas) *& signa* (obfigna) *legem in discipulis meis.* Deus ad Danielelem (l): *Claude sermones, & signa librum usque ad tempus.* Prophetarum sanè oracula veluti epistolæ habebantur à Deo ad populum missæ, quas recludendi, Dei injussu, omnibus interdicit facultas (m): *Vado, Daniel, quia clausi sunt, signatique sermones.* Nec ab his abludebat Liber septem sigillis obfignatus, quem sibi in visione occurrisse S. Joannes in Apocalypsi testatur; ab utroque latere, extimo nempe & intimo, scriptus erat codex; sed lineo panno obvolutus, septemque obfignatus sigillis lectores avertebat. Notat Plinius lib. 33. cap. 1. belli Trojani aëo rara adhuc ferri sigilla, quorum loco epistolæ variis nexibus obfringebantur.

In moribus positum fuisse apud Romanos constat, ut (n) epistolæ tabellis cerâ oblitis committerentur; easque panno obvolutas ac sigillo munitas, dein ad amicos transmittebant. Maluerim tamen, hanc scribendi rationem in pactationibus, testamentis, aliisque publicis instrumentis non servatam asserere. Illa enim non rarè in tabellis digerebantur; quas deinde tabellas panno obvolutas obfignabant, metu ne forte adulterari aliquid dolo malo, sive litteras quacumque demum ratione immutari contingeret; quod sanè non operosè fieri potuisset; nec, si ab aliquo præstaretur, facile dolus, nisi tantum ex varia characterum forma (quam tamen vix animadvertas in scripturâ à callido veteratore adulterata) deprehendi potuisset; cum alioquin ducto super characteres filii calce, litararum ne vestigium quidem appareret. Cùm tamen falsariorum calliditas has omnes artes frustra, edeventum est, ut sub Nerone novâ lege huic malo occurrendum censeretur: quare adversus falsarios tunc primum reperitur, ne tabula, nisi pertusa, ac ter lino per foramina trajecto, obfignarentur (o). Porro si de præcavendis in sigillo tantummodò fraudibus eâ lege agebatur; frustra filum tertio usque per foramina tabellæ trajiciendum cavebatur; cum verò de facta tecta habenda scriptura res fuerit, consulto cautum est, ut ducto reductoque filo pannus, quo tota obvolvebatur, strictius scripturæ adjungeretur. Porro in scriptura potissimum corrumpenda, falsariorum omnes artes verfatæ fuisse, ex eodem Suetonio intelligimus.

De Tito enim hæc scribit (p): *Cum amanuensibus suis per ludum socumque certantem, imitari chiographa quacumque vidisset; ac profiteri se maximum falsarium esse potuisse.* Cum verò in eum, quem diximus, modum instrumenta atque scripturæ

panno obvoluta, atque sigillo clausa custodirentur, nullus dubito quin ad omnem occasionem ex originali apographa suppetent. Pater natam (hæc Apulejus in Apolog.) sibi filiam more caterorum professus est. Tabula ejus partim tabulario publico, partim domo asserantur: porriget Emiliano tabulas istas, lino consideret, signa qua impressa sunt, recognoscat. Iisdem moribus Græci & Romani quoad testamenta potissimum censebantur (q).

Volamina ex arborum cortice vetustissimâ consuetudine obtinebant, quantum ex libro Job colligimus (r): *Quis mihi tribuat, ut... librum scribat ipse, qui judicat, & in humero meo portem illum, & circumdum illum, quasi coronam mihi? Epistolæ Sennacherib, per Rapsacem ad Ezechiam missæ, in hisce voluminibus descripte videntur (s): Tulit Ezechias libros de manu nuntiorum, & legit eos, & ascendit ad domum Domini, & expandit eos coram Domino.*

De his voluminibus apertior est in Pss. (t), in Jeremia (u) in Ezechiele (x), & Zacharia (y) sermo. Psalmista quidem scribit: *In capite libri* (Hebr. *in volumine libri*) *scriptum est de me: ac si Deo adeo additum se profiteretur, veluti si per scripturam solemnî more se totum illi devovisset.* Jeremias (z) in vinculis detentus, cùm populo verba facere prohiberetur, Baruch amanuensî suo quædam distavit, coram populo in atrio Templi legenda. Rex certior eâ de re factus, accito ad se Baruch, tres vel quatuor paginis illius scripturæ, vel, ut habet textus, tribus vel quatuor portis ejusdem voluminis coram se lectis, statim in ignem injici codicem imperavit. Jussa Regis Scriba, cultro prius dilacerato libello, executioni mandavit. Jeremie continuò præcepit Dominus, Librum ex integro rescriberet. In ea historia referenda, perpetuò Scriptura utitur voce *Mogillab* (volumen sonat); & ea quæ de cultro Scribæ narrantur, receptum jam tunc morem, calamo & atramento scribendi, satis demonstrant. Manet adhuc idem mos in Oriente. Optimæ arundines circa Dauracum ad Sinum Perficum Menese Martio leguntur. In fasciculos colligatæ in fimo per sex menses conduntur; ubi & obdurefcunt, & pellucidâ illâ superficie ex croceo atoque mixtâ imbuuntur. Egyptias & Cnidias arundines, easque quæ in lacu Anaide in Asia nascuntur, omnium optimas habitas fuisse Plinius lib. 16. cap. 36. est author.

In eo Jeremia textu atramento usus Baruch perhibetur: *Ego scribebam in volumine atramento.* S. Clemens Alexandrinus supplicationem quamdam Sacerdotum Egypti describens Strom. 1.6. Sacerdotem inducit plumis in capite ornatum, librum cum regula in manu tenentem, adjecto etiam ad scribendum atramento, & junco ad characteres formandos. Apud Græcos & Turcas nostrâ etiam ætate non penæ quidem, sed arundines ad scribendum obtinent; quemadmodum apud Romanos olim in usu fuisse scimus.

q *Vide Lact. l. 5. in Theophr. & Suet. Græ.*
r *Job. 31. 35.*

s *Isa. 37. 14. & 4. Reg. 19.*

t *Pf. 39. 11.*
u *Jerem. 35.*
x *Ezech. 2. 9.*
y *Zach. 6. 11.*

z *Jerem. 36.*

i *Iso. 29. 11.*
k *Iso. 8. 16.*
l *Dan. 12. 4.*
m *Ibid. vers. 9.*
n *Vide Plaut. in Bacch. Cic. in Catil. Orat. 3. & in Ver. & pro L. Flac.*

o *Suet. in Nerone.*

p *Suet. in Tito.*

d *Deut. 31. 26.*

e *Deut. 17. 18.*

f *1. Reg. 10. 26.*

g *In Vespis pag. 533.*

h *Ibid. pag. 471.*

a *Perfius.*

Inque manus charta, nodosaque venit
arundo (a).

Quoniam instrumento scriberentur volumina, nusquam in Scriptura apparet; frequens verò de stilis pro tabellis, de quibus nos supra egimus, mentio. Porro stili & tabellæ in vagina reconditæ, lateri appende deserebantur; vaginam Hebræi *Keset*, Græci *Graphiarium* appellabant. De hoc more apud Hebræos, Græcos, & Latinos nos satis in *Comment. in Ezech.* 9. 2. 3.

b *Ezech. 2. 9.*

Volumina ista uno tantum latere scribi consueverant, quemadmodum & Critici omnes conveniunt, & apud Ezechielem satis indicatur (b), qui volumen scriptum intus & foris, tanquam singulare describit: *Eccc manus misit ad me, in qua erat involutus liber, & expandit illum coram me, qui erat scriptus intus & foris.* Quam verò exhiberent figuram Præscorum volumina, Zacharias ferè depingit: Oblatum est, ait, mihi per visum (c) volumen

c *Zach. 5. 1. 2.*

20. cubitis longum, 10. latum. Non tamen omnia ejusdem amplitudinis volumina fuisse credimus; sed planè suam extitisse oportet inter codicem istum, & vulgares proportionem. Ex cortice, five papyro Ægyptia omnia hæc consistisse facile crediderim. Sunt qui morem scribendi in pellibus ex illo Psalms deprehendisse sibi visi sunt: *Extendens Calum sicut pellem* (d);

d *Psal. 103. 3.*

DISSERTATIO IN REGIONEM OPHIR.

NUllius ferè in toto Orbe regionis situs obscurior, quique Eruditos exercuerit magis, quam Ophireticæ. Quanquam enim sapius de illo Scriptura, nec obscuros ejus à cæteris distinguendæ characteres exhibeat; plura tamen in eandem regionem congesta creduntur, quæ miserè Geographos confundant. Insulam esse igitur autumant, vel saltem regionem maritimam, auro, argento & ebore feracem; pavonibus, simis, psittacis, lignis pretiosis, & aromaticis, gemmis non infrequentem, mari Rubro trienniū itinere adeundam. Hæc planè omnia, dum Geographi in aliquam ex Regionibus maritimis, nostrâ ætate commercio & earumdem rerum affluentia divitiis conferre fludent, in varias abiit sententias, totamque rem implicare coacti sunt.

a *Antiq. 1. 8. c. 2.*

b *Riber. Topog. Adu-ri-chom. Marius Niger, Gaspar Vaser.*

Veterum plerique Ophir apud Indos constituant, quorum agmen Josephus duxit (a), perhibens vestigium nominis Ophir ad suam usque ætatem in Indiis manifeste, ubi regio aurea audiebatur. Eo nomine designasse creditur historicus (b) Cherfonesum, de qua Ptolemæus, regio-

nempe extendens Cælum, velut volumen pelliceum; sed Hebræa vox aperte sonat tentorium, vel pellem tentorii conficiendis. In Tobia (c) & 4. Esdræ, (*) vox *charta* occurrit, quæ papyrus Ægyptiam designat. Sed cum in Græco Tobie nihil nisi vox *Biblion* pareat, quæ ex eo libro de figura atque materia codicis laudantur testimonia incertissima sunt. Sub Macchabæis volumina obtinuisse (f) phrasim illa satis indicat: *Et expandentur libros Legis.* Eundem morem Judæi olim J. C. ætate, & hodie usque in Synagoga servant, ingentibus voluminibus scriptam Legem & Prophetas custodientes. Hæc apertissimè *Luc. 4. 17. 20.* Traditus est ei (Jesu) liber *Jsaia Propheta, & revoluit librum &c. & cum plucisset librum, reddidit Ministros.* Quæ sanè verba volumina ferè depingunt; quemadmodum & illa *Apocal. 6. 14.* Calum recessit sicut liber involutus. De atramento & charta mentio occurrit *2. Jo. V. 13.* & apud S. Paulum (g) volumina ex papyro Ægyptia, & ex membranis distinguuntur egregiè: *Affer tecum & libros, maximè autem membranas.* Quanquam unicus iste textus est, in quo membranæ apertissimè exprimentur. Tabellarum etiam usus non obscurè se prodit in tabella, quam Zacharias, pater S. Joannis Baptistæ, ad scribendum pueri nomen postulavit (h).

c *Tob. 7. 16.** 4. *Esdr. 15.*

2.

f *1. Mach. 3. 48.*g *2. Timo. 4. 13.*h *Luc. 1. 63.*

nem quam nos Malacham peninsulam, è regione Sumatræ sitam, appellamus. Luceas Holstenius, post operosam ejus regionis disquisitionem, tandem Indias universas vel saltem urbem Supar in Regno cognomine in Insula Celebum, nomine Ophir designandam concludit (c). Alii in Regnis Malabar, & Zeilan consignant; Hippurim enim, cui nomen Oppir affine, portus est in Zeilan. Alii malunt in Insula Tapobrana, veteribus celebratissimâ, in quam omnes Ophir characteres quadrasse animadvertunt; sed cum ejus Insula situs, non minus quam Ophir, ignotus sit, nihilo ex ea sententia instructiores efficitur. Est apud aliquos Ophir idem ac Ormus in ostio Sinus Persici; est Eupolemo (d) in Insula *Urphe* ad Erythræum; est Massæo in Pegu, cujus regni incolæ ex Judæis exilibus, à Salomone ad fodinas in eas regiones damnatis, originem repetunt; est Lipenio, in libro de eodem argumento, ultra Gangem ad Malacham, Javam, Sumatram, Siam, Bengaliam, Pegu &c.

c *In not. ad Ortel.*d *Apud Euf. Præp. 1. 9. c. 30.*e *Arias Montanus. Genebr. Vatab.*

Non desunt, qui Ophir ad Americanum tractum deputant (e). In Insula Hispana constituit Christophorus Columbus, ejusdem Insulæ primus inventor, qui invenisse

se se Ophis Salomonis passim jacitabat; testatus in ejus veritatis argumentum, plures deprehendisse cavernas subterraneas ultra 16. mille passus excurrentes, quas ab opificibus Salomonis eruendo auro effossas conjectabatur. Sed Postellus alique nonnulli potiùs in regione Peruana sitam Ophir malunt; eaque illi confidentiâ rem afferunt, ut classium Salomonis, quasi ipsi deduxerint, iter totum describant. Nihil eorum systemate jucundius, nihil tamen utilius.

f *Ortel. Thom. Lopes.*

Alii verò, nec rari, Indias, & Americam nimis adfuisse, sicut & Arabiam nimis ad Afiongabæ, undè classis Salomonis solvebat, accessisse rati, Ophir in Africa quærunt. Eorum igitur alii, in Regno Melindæ, vel Sofalæ in plaga Orientali Æthiopiarum Africanæ sistant [f], cujus Insulæ traditione, etiam in libris descripta, inquirunt, receptum est, Salomonis classem singulis trienniis eo, ad aurum asportandum, cujus est regio ditissima, venisse. Joannes dos Sanctos narrat, in Monomotapa montem esse Furam auro optimo egregiè divitem, ubi oppidi (Reginæ Sabæ edes ferunt) vestigia supersunt; eamque regionem cum Ophir confundendam asserit. Cornelio in Lapide est in *Angola* ad oram Occidentalem Africanæ. Quid? nonne aliquibus regio Ophir ipsa est Carthago, Urbs 200. solidis annis Salomone recentior? Paraphrases Jonathan eam regionem in Africa posuisse contentus, nihil ulterius determinat. Alii Ophir & Tharsis in Hispaniis collocant. Putat Grotius in *3. Reg. 9. 28.* naves Salomonis, fortè non ad Indias navigasse; sed ad portum ejus Urbis, quam Arrianus *Aphar*, Plinius *Saphar*, Ptolemæus *Saperam*, Stephanus *Saphirnam* ad Arabiarum litora positæ, quam Oceanus alluit, quò Indi merces suas deferabant.

D. Huetius in Dissertatione de Navigationibus Salomonis, ejus Regis classes novâ viâ deduxit. Ratus enim ille duo maria Mediterraneum & Erythræum, ducto quodam canali eâ ætate junctâ fuisse, ut navigia ultra citroque mearent; hæc rationem in it explicandi loci *2. Par. 8. 18.* ubi Hiram Rex Tyri navigia nautasque misisse perhibetur ad Elath in Erythræo, ut Salomonis usus servirent. Ecquâ enim aliâ viâ, ait, trajicienda fuissent navigia, nisi per canale, de quo supra, deducerentur?

Neque de canali illo utrumque mare jungente, Veterum apertissima testimonia desiderantur; sed an illud ad Salomonis ætatem pertinere, sola superest difficultas. Huic rei probandæ, testimonia Arabum Scriptorum quædam affert Huetius, quibus Abrahami ætate Nilus cum Erythræo canali junctus asseritur; sed fortè Arabum Authorum fides, in re vetustissima & ab eorum ætate remota, Eruditis in suspensionem revocabitur, cum potissimum aliorum Scriptorum autoritati adverteretur; quippe qui canale illud recentiori opere sub Dario, vel etiam sub Ptolemæis absolutum perhibuerint. Strabo quidem

g *Lib. 17.*h *Meteorol. 1. 1. c. ult.*i *Lib. 6. c. 29.*

Herod. 1. 2. c.

158. *Diod. 1. 1.*

Sesostridem operi manum admovisse tradit (g); sed teste Aristotele (h), & Plinio (i), cum postea maris aquas reli-

quo Ægypti solo eminere animadvertisset, rem totam infectam dimisit, metu ne fortè superiores aquæ in imam Ægypti regionem defluentibus, totam demergerent, simulque amnis aquas, Ægyptiis ad potum necessarias, corrumpere. Herodotus & Diodorus scripserunt (k), à Neco filio Psammetici Rege Ægypti in initum canale illud, quod à Dario Hytaspis dein absolutum tradit Herodotus.

k *Herod. 1. 2. c. 158. Diod. 1. 1.*

Regionem Ophir Præful ille doctissimus in plaga Occidentali Africa, Arabibus *Zanguebar* constituit; quanquam nomen illud, ait, parvam regionem Sophala in eodem tractu designaret. Classes igitur Salomonis, trajecto capite Guadarfuy, Africanas oras abralebant. Porro omnia quæ de Ophir scribuntur, in eodem regionis tractu abundant.

Goropius Becanus & Bivarius eam classem non è mari Rubro, sed è Mediterraneo solvisse autumarunt. Tyriis enim constabat navigiis, testante Scriptura *3. Reg. 10. 11.* Tharsis locum fuisse ad Mediterraneum alibi probatum esse, quemadmodum & Afiongabæ ad idem adjacebat fretum. Postremum hoc de Afiongabæ, quod potissimum difficultatem faceret, hæc argumentis convincitur. Afiongabæ locus erat Idumæa juxta Scripturam (l); eam verò regionem non mare Rubrum quidem, sed Mediterraneum, Ptolemæo teste, aliebat. Ad Mediterraneum etiam, addunt illi, loca sunt *Castion Gaber* apud Strabonem, & *Beto Gabria*, apud Ptolemæum, Nomen Suph non usque aded peculiare est mari Rubro, quin reliquis etiam fretis conveniat. Suph enim limitem sonat; quare mare Suph fretum est limitum, quod ita mari rubro aptatur, ut Mediterraneo etiam quadret. Navigatio in Tharsis, & Ophir una est & eadem juxta *4. Reg. 22. cum 2. Par. 20. 36.* collatum; Tharsis verò locum esse ad Mediterraneum negaverit nemo. Horum conjecturæ, quanquam Hornio probatæ (m), quoad ea potissimum, quæ de situ Afiongabæ & nomine Suph comminiscuntur, vanæ sunt & inanes; cum Afiongabæ portum esse Erythræi, cui uni freto nomen Suph adscribitur, ex Scriptura apertissimè constet. Potuit equidem Idumæa Geographi Ægypti ætate ad Mediterraneum usque protendi; quanquam in Scriptura semper inter angustiorem fines continetur.

l *3. Reg. 9. 16.*

Mirari prorsus suberit, dum nos procul à Mediterraneo & Oceano, in Montibus Massi & Sapsyrorum sive regionis Tapyrorum situ, circa Mediam, Armeniam, & Assyriam, Ophireticam regionem requiremus. Sed ipsa Moysis autoritas in eam nos sententiam pertraxit, cujus rei ea proferemus documenta, quæ systema nostrum in eam saltem veritatis gradum apud equos Lectores constituent, quem cætera huc usque obtinerunt.

m *De orig. Gent. Americ. 1. 2. c. 18.*

Regionem Ophir ipsissimam esse, quam Ophir filius Jectan, vel ejus posterii frequentarunt, non est cur ambigamus. Solum est enim in Scriptura, nomen loco ex primo incolarum auctore tribuere. De Ophir